USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila (soudce zpravodaj) v právní věci navrhovatelů: **a) V. J.**, **b) J. H.**, **c) J. O.**, **d) P. P.**, **e) J. Z.**, **f) J. J.**, **g) J. Š.**, a účastníků řízení: **1) Ing. Petr Pavel, M.A.** a **2) Ing. Tomáš Kulhánek, MBA**, oba zastoupeni JUDr. Františkem Vyskočilem, Ph.D., advokátem, sídlem Voršilská 130/10, Praha 1, a **3) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, týkající se návrhu na neplatnost volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo), spojeného s návrhem na vydání předběžného opatření,

takto:

I. Návrhy **se zamítají**.

II. Návrhy na vydání předběžného opatření **se zamítají**.

III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Volební stížnosti

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 6. února 2023 obsahově stejná podání sedmi navrhovatelů, kterými se domáhají vydání předběžného opatření spočívajícího v odkladu konání volby prezidenta republiky vyhlášené na 13. a 14. ledna 2023, a to na dobu potřebnou pro kontrolu registrace všech přihlášených kandidátů (dále též „volební stížnosti“). Vzhledem k sériové povaze volebních stížností byla tato podání zapsána pod stejnou spisovou značku.

[2] Podstatou volebních stížností je nesouhlas navrhovatelů s postupem Ministerstva vnitra při rozhodování o registraci kandidátních listin pro volbu prezidenta republiky. Navrhovatelé poukazují na porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek ze strany Ministerstva vnitra při výběru dodavatele počítačového programu pro strojové zpracování podpisů na peticích na podporu kandidatury jednotlivých kandidátů. Poukazují též na to, že občané při podepisování petičních archů neudělili souhlas se zpracováním osobních

údajů soukromou společností. Dále namítají, že pravomoc zkontrolovat náhodně vybraný vzorek podpisů na peticích nemůže Ministerstvo vnitra delegovat na soukromou společnost. Kontrolu postupu Ministerstva vnitra při ověřování podpisů ze strany Nejvyššího správního soudu považují navrhovatelé za neúčinnou. Z volby tak mohli být vyřazeni kandidáti, kteří předložili zákonem požadovaných 50 000 podpisů.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[3] Nejvyšší správní soud předesílá, že podání navrhovatelů vyhodnotil podle jejich obsahu [§ 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.")] jako návrh na neplatnost volby prezidenta ve smyslu § 90 odst. 5 s. ř. s. a § 66 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky). Navrhovatelé se sice formálně vzato domáhali pouze vydání předběžného opatření spočívajícího v odkladu konání (prvního kola) volby, to však již nyní, tj. poté, co proběhlo i druhé kolo volby a její výsledek byl řádně vyhlášen ve Sbírce zákonů, není možné; v textu volební stížnosti se navíc obrat „neplatnost volby" objevuje několikrát, a proto Nejvyšší správní soud nepovažoval za nutné navrhovatele vyzývat k formulaci petitu tak, aby jednoznačně odpovídal textu zákona (srov. obdobně usnesení ze dne 15. února 2018 č. j. Vol 32/2018-20).

[4] Na tomto místě však lze podotknout, že podání návrhu na odklad volby, která již proběhla, samo o sobě vyvolává pochybnosti o tom, zda je takový návrh míněn vážně. Volební stížnost přitom obsahově zcela odpovídá řadě podání, jimž Nejvyšší správní soud čelí již ode dne předcházejícího zahájení prvního kola volby prezidenta (viz například řízení sp. zn. Vol 2/2023, Vol 3/2023, Vol 6/2023, Vol 13/2023, Vol 20/2023 a řadu jiných).

[5] Podle § 66 zákona o volbě prezidenta republiky se návrhu na neplatnost volby prezidenta může domáhat ochrany u soudu mimo jiné každý občan zapsaný do stálého seznamu voličů. Návrh je třeba podat nejpozději 7 dnů po vyhlášení celkového výsledku volby prezidenta Státní volební komisí. Návrh na neplatnost volby prezidenta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby prezidenta.

[6] Podle § 90 odst. 5 věty první a druhé s. ř. s. se za podmínek stanovených zvláštním zákonem (tj. zákonem o volbě prezidenta republiky) může občan domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti volby. V řízení o neplatnosti volby jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, nejméně dvacet poslanců nebo nejméně deset senátorů, na jimiž podané kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo občan, na jehož kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, a ten, jehož volba byla napadena.

[7] Okruh účastníků řízení o návrhu na neplatnost volby prezidenta je proto jednoznačně vymezen zákonem (citovaný § 90 odst. 5 s. ř. s.). Kromě navrhovatele jsou účastníky řízení příslušný volební orgán (tj. Státní volební komise), ten, kdo podal kandidátní listinu, na níž byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena (v tomto případě Tomáš Kulhánek, který navrhl registraci kandidátní listiny zvoleného kandidáta Petra

pokračování

Pavla), a ten, jehož volba byla napadena (tj. zvolený kandidát Petr Pavel). Postavení těchto subjektů jako účastníků řízení je zřejmé a zároveň již účastníkem řízení nemůže být nikdo jiný, a proto Nejvyšší správní soud navrhovatele nevyzýval k označení účastníků řízení v souladu se zákonem přesto, že ve volebních stížnostech je jako účastník nesprávně označeno pouze Ministerstvo vnitra, odbor voleb (viz shodně již citované usnesení č. j. Vol 32/2018-20).

[8] Volební stížnosti jako takové napadají výlučně proces registrace kandidátních listin pro volbu prezidenta republiky. Nejvyšší správní soud však setrvale judikuje, že v rámci řízení ve věcech neplatnosti voleb a hlasování podle § 90 s. ř. s. nelze brojit proti vadám v registraci kandidátní listiny (z poslední doby například usnesení ze dne 13. února 2018, č. j. Vol 30/2018-21). K napadení registrace slouží samostatné řízení týkající se ochrany ve věcech registrace podle § 89 s. ř. s. a § 65 zákona o volbě prezidenta republiky. Ve volebním soudnictví se totiž *„uplatňuje zásada souslednosti jednotlivých přezkoumávaných volebních fází, což znamená, že po uzavření některé fáze volebního procesu nelze tutéž fázi znovu otevírat a zpětně zpochybňovat. Tato zásada se projevuje v právní úpravě třemi samostatnými řízeními, která spadají pod volební soudnictví: řízení o ochraně ve věcech seznamu voličů (§ 88 s. ř. s.), řízení o ochraně ve věci registrace kandidátů a kandidátních listin (§ 89 s. ř. s.) a konečně řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb, volby kandidáta nebo hlasování (§ 90 s. ř. s.)*“ (usnesení ze dne 10. listopadu 2016, č. j. Vol 4/2016-191, č. 3522/2017 Sb. NSS).

[9] Rozhodnutí Ministerstva vnitra o registraci kandidátních listin pro nyní proběhlou volbu prezidenta byla předmětem přezkumu v několika řízeních před Nejvyšším správním soudem, který rozhodl o registraci kandidátní listiny kandidáta Karla Diviše (usnesení ze dne 13. prosince 2022, č. j. Vol 7/2022-87), zamítl návrh na zrušení rozhodnutí o odmítnutí registrace kandidátní listiny kandidáta Karla Janečka (usnesení ze dne 13. prosince 2022, č. j. Vol 9/2022-38), zamítl návrh na zrušení rozhodnutí o odmítnutí registrace kandidátní listiny kandidáta Pavla Zítka (usnesení ze dne 7. prosince 2022, č. j. Vol 10/2022-20) a zrušil rozhodnutí o registraci kandidátní listiny kandidátky Denisy Rohanové (usnesení ze dne 13. prosince 2022, č. j. Vol 16/2022-48). S výjimkou prvního byly proti všem těmto rozhodnutím podány ústavní stížnosti, které Ústavní soud odmítl jako zjevně neopodstatněné (usnesení ze dne 3. ledna 2023, sp. zn. Pl. ÚS 36/22, ve věci Karla Janečka, usnesení ze dne 3. ledna 2023, sp. zn. Pl. ÚS 35/22, ve věci Pavla Zítka a usnesení ze dne 10. ledna 2023, sp. zn. Pl. ÚS 37/22, ve věci Denisy Rohanové).

[10] V důsledku rozhodnutí Ministerstva vnitra o registraci kandidátních listin, respektive o odmítnutí jejich registrace, a navazujících rozhodnutí Nejvyššího správního soudu byly pro volbu prezidenta republiky zaregistrovány kandidátní listiny devíti kandidátů. Část z nich Nejvyšší správní soud přezkoumal v řízení k tomu určeném, ty zbývající žádný z oprávněných navrhovatelů nezpochybnil. V obou případech jsou rozhodnutí o registraci pravomocná a ve fázi posuzování platnosti volby prezidenta podle § 90 s. ř. s. se již nelze zabývat tím, zda v registračním řízení byl, či nebyl porušen zákon. To ostatně plyne i z § 66 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky, který spojuje zjišťované porušení zákona s hrubým ovlivněním *výsledku* volby (již registrovaného) kandidáta na prezidenta.

[11] Je pravda, že navrhovatelé nebyli oprávněni návrh ve věci registrace kandidátních listin podat, neboť nespadají do okruhu aktivně legitimovaných subjektů v řízení podle § 89 s. ř. s. Tím spíše však nemohou zpochybňovat registraci kandidátních listin prostřednictvím návrhu na vyslovení neplatnosti volby prezidenta, tedy v řízení se zcela odlišným předmětem. Nedostatek aktivní legitimace k podání návrhu ve věci registrace kandidátní listiny nelze obcházet prostřednictvím návrhu na přezkum postupu registračního orgánu v rámci řízení o podle § 90 s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. února 2013, č. j. Vol 30/2013-47). Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 9. prosince 2004, č. j. Vol 11/2004-31, č. 471/2005 Sb. NSS, tento závěr je plně v souladu se smyslem a účelem registračního řízení, v jehož rámci vzniká vztah pouze mezi těmi, kdo navrhují registraci kandidátních listin, a příslušným registračním orgánem.

[12] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že námitku podjatosti předsedy senátu Tomáše Langáška z důvodu jeho studia na Středoevropské univerzitě (CEU), kterou vznesli někteří navrhovatelé, nepředkládal podle § 8 s. ř. s. předsedovi soudu k přidělení tříčlennému senátu, aby o ní rozhodl. O námitce obdobného obsahu však již Nejvyšší správní soud usneseními ze dne 7. prosince 2022, č. j. Nao 172/2022-24, a ze dne 2. 11. 2021, č. j. Nao 234/2021-31, rozhodl tak, že Tomáš Langášek nemá žádný poměr k věci, účastníkům ani jejich zástupcům ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., který by zakládal pochybnosti o jeho nepodjatosti (obdobně viz též usnesení Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/22 ze dne 3. ledna 2023, bod 14). Jelikož navrhovatelé netvrdí žádné nové důvody pro vyloučení předsedy senátu, postačí na citovaná usnesení bez dalšího odkázat.

[13] Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že volební stížnosti nezasílal účastníkům řízení k vyjádření. S ohledem na to, že posuzované návrhy zpochybňovaly výlučně zákonnost registrační fáze volby prezidenta republiky, kterou – jak vysvětleno výše – nelze návrhem na neplatnost volby zpochybnit, nemohla by ani případná vyjádření účastníků přivodit jiné než zamítavé rozhodnutí. Soud si navíc vyjádření k obsahově totožnému návrhu již vyžádal v řízení sp. zn. Vol 37/2023.

[14] Někteří navrhovatelé přiložili také žádosti o náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), což zdůvodňovali tím, že utrpěli škodu, neboť si u sázkové kanceláře vsadili na vítězství Pavla Zítka. K projednání těchto návrhů však Nejvyšší správní soud nemá pravomoc. Obecné nároky na náhradu škody projednávají soudy rozhodující v občanském soudním řízení, nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem je nadto třeba uplatnit nejprve u příslušného orgánu [viz § 14 odst. 1 ve spojení s § 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 82/1998 Sb.], což Nejvyšší správní soud není. Touto částí návrhů na neplatnost volby prezidenta republiky se proto soud nemohl zabývat.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud proto v souladu se svou dosavadní judikaturou návrhy na vyslovení neplatnosti volby prezidenta opřené pouze o tvrzené vady v procesu registrace kandidátních listin zamítl.

pokračování

[16] Jak již bylo uvedeno, v době podání návrhu již proběhlo první (i druhé) kolo volby, jehož konání požadovali navrhovatelé odložit návrhem na vydání předběžného opatření. Z povahy věci tak nebylo možné takovým návrhům vyhovět, a proto je Nejvyšší správní soud rovněž zamítl.

[17] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 93 odst. 4 soudního řádu správního, podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 9. února 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu